

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/46/2024
Identifikačné číslo spisu:	8322200226
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8322200226.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. K. A.T., narodeného XX. F. XXXX, Z. P. X, X. X, Č. J., proti žalovanej F. O., narodenej XX. T. XXXX, Č. XXX, o zaplatenie 250 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21C/3/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. novembra 2023 sp. zn. 22Co/48/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. mája 2022 č. k. 21C/3/2022-27 zamietol žalobu a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že žalobu zamietol z dôvodu nepreukázania skutkových a právnych tvrdení žalobcom do ukončenia dokazovania. Žalobca nepreukázal, aby chýbajúci lomový bod - roxor odstránila práve žalovaná, respektíve jej rodina. V konaní neboli preukázané zo strany žalobcu zákonom stanovené predpoklady na náhradu škody a to konkrétne zavinenie žalovanej, protiprávne konanie žalovanej a tým pádom ani príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej a vzniknutou škodou. Súd prvej inštancie podotkol, že strany nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a žalobu bolo preto potrebné zamietnuť. Uviedol, že na rozdiel od tvrdenia žalobcu svedok geodet jednoznačne uviedol, že tam chýbal jeden lomový bod a že bol v rámci odchýlky, preto nemožno hovoriť o posunutí hranice v prospech alebo v neprospech niekoho a bolo by nelogické, ak by si žalovaná chcela zväčšiť hranicu svojho pozemku, aby ostatné lomové body cca v dĺžke 70 metrov ostali v pôvodnom stave na mieste, tak ako to pôvodne vytýčil geodet, pretože tým by nič nedosiahla. Taktiež nebolo preukázané, aby k uvedenému lomovému bodu mali prístup len strany sporu, ale je zrejmé, že k miestu sa mohol cez záhradu, respektíve cez pozemok žalobcu dostať hocikto, hlavne keď žalobca sa spravidla zdržuje v Českej republike.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. novembra 2023 sp. zn. 22Co/48/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu

trov odvolacieho konania. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že žalobca v tomto konaní nepochybným spôsobom nepreukázal základné atribúty úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody podľa § 420 OZ, a to pokiaľ ide o protiprávne konanie žalovanej a následne ani príčinnú súvislosť so vznikom škody vo výške 250 eur na strane žalobcu. Z predloženého Protokolu o vytýčení hranice pozemku a výsluchu geodeta D.. T. V. (ďalej len ako „geodet“) možno vyvodiť, že v rámci vykonania kontroly lomových bodov pôvodného geometrického plánu bola zistená geodetom absencia roxorovej tyče na mieste lomového bodu č. 380-2, ktorú tam geodet pôvodne upevnil do zeme pri tvorbe pôvodného geometrického plánu. V tomto lomovom bode geodet opätovne pripevnil do zeme novú roxorovú tyč. Odvolací súd prisvedčuje odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie si v bode 7. odôvodnenia rozsudku zamenil lomový bod č. 380-2, v ktorom chýbala tyč, s lomovým bodom č. 380-3, ktorý bol posunutý v rámci povolenej odchýlky podľa GPS. Napriek tomu odvolací súd zotrváva na vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcu, že došlo k protiprávnemu konaniu zo strany žalovanej. Skutočnosť, že geodet zistil, že vedľa miesta lomového bodu č. 380-2 bola zatĺčená do zeme nejaká iná rúrka, ktorá zasahovala do pozemku žalobcu v dĺžke približne 40 cm, ako to uviedol geodet na pojednávaní 11. 05. 2022 (iný dôkaz o dĺžke posunutia hranice žalobca nepredložil), ešte nepreukazuje, že došlo k úmyselnému posunutiu hranice žalovanou, tak ako bola vytýčená geometrickým plánom vytvoreným geodetom 14. 05. 2019, na základe ktorého bol založený rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 15C/279/2016 zo dňa 25. 08. 2020 o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Tvrdenie žalobcu, že žalovaná mala prístup k jeho pozemku, automaticky nepreukazuje, že posunula a zatĺkla iný kolík smerom dovnútra pozemku žalobcu s úmyslom posunúť hranicu. Manipuláciu s lomovým bodom žalovanou žalobca nepodložil konkrétnym dôkazom a toto tvrdenie až do skončenia dokazovania na súde prvej inštancie zostalo iba na úrovni nepodloženej špekulácie. Zároveň ani samotný žalobca podľa vlastných vyjadrení v žalobe a v odvolaní nemal ujasnené, či to bola žalovaná alebo jej manžel, kto mal manipulovať s roxorovou tyčou a pribiť inú tyč smerom do pozemku žalobcu. Tvrdenia ohľadne zakrytia lomového bodu č. 380-2 hromadou starého plechu uviedol žalobca prvýkrát až v odvolacom konaní, pričom v zmysle § 366 CSP skutkové tvrdenia, ktoré neuviedol v konaní pred súdom prvej inštancie, možno použiť v odvolaní v prípade, že ich bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie, čo však žalobca netvrdil. Geodet vo svojom výsluchu na pojednávaní 11. 05. 2022 uvedenú skutočnosť ani nespomína. Z týchto dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k jeho tvrdeniu, že žalovaná svojím svojvoľným postupom posunula lomový hraničný bod v neprospech žalobcu, čím vznikla žalobcovi škoda v podobe potreby úhrady nového vymierania hranice geodetom medzi stranami sporu vo výške 250 eur, čoho následkom bolo pre neho nepriaznivé rozhodnutie v tejto veci.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého podľa jeho obsahu vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP, navrhujúc zrušenie rozsudku odvolacieho súdu ako aj rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenie veci súdu prvej inštancie. Dovolateľ v dovolaní namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie dokazovania ohliadkou miesta, nesprávne pochopenie umiestnenia značiek a z toho vyplývajúcu nespravodlivosť rozsudku.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že ho nepovažuje za dôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným

spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (porov. napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie vecí (§ 432 ods. 1 CSP).

13. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania, posúdiac ho podľa obsahu, vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na

spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videl v nedostatočne zistenom skutkovom stave.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietaným procesným vadám.

18. K namietanému hodnoteniu dôkazov, resp. k nevykonaniu dokazovania dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľa s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením.

19. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil. Pokiaľ dovolateľ namietal, že súd mal z vlastnej iniciatívy vykonať ohliadku miesta, resp. doplniť dokazovanie, ani táto námietka neobstoí, vzhľadom na princíp procesnej zodpovednosti žalobcu a jeho povinnosti predložiť návrhy na vykonanie dokazovania, súd nemal dôvod vykonávať dokazovanie sám z

vlastnej iniciatívy.

20. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi.

21. Nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie dovolateľa procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

23. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.